

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VI. Mandata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

tur, sed hoc solum, quod tales effractores, (tamen si quoad crimen, de quo suspecti erant, innocentes reperiantur) puniendi sint, quia publicam custodiam violarint, ex eâ verò carceris effractione & fugâ confessio criminis inferri haud potest, cum alia causa valde probabilis fugiendi in promptu sit, videlicet, ut quis carceris se molestiâ, aliisque, quæ inde sequi possunt, periculis se liberet, an verò ea res saltem indicium afferat criminis, & quantum iudex arbitrari debebit, vide quæ dixi *lib. 1. Th. Mor. Tract. 4. cap. 15. n. 19.*

CAPITVLVM V.

Nonne.

PARAPHRASIS.

Super verba illa apud *S. Ioannem cap. 8. n. 18.* Nonne bene dicimus, quia Samaritanus es tu, & dæmonium habes; respondit Iesus: ego dæmonium non habeo. *S. Gregorius. homil. 18.* ita scribit: duo Christo illata fuerunt; vnum negavit, alterum tacendo consensit.

SYMMARIVM.

1. *Qui ex duobus sibi objectis vnum tantum negat, alterum tacitè confiteri censetur.*

NOT. vn. Si quis ex duobus sibi objectis vnum neget duntaxat, tum alterum tacitè confiteri censetur, ad hoc locus iste scripturæ allegatur, cum enim Samaritanus hebræâ linguâ custodem significet, ideò *S. Greg. homil. 18. in Ioannem*, & alij ante ipsum Patres apud Toletum in citatū locum, mysticum sensum secuti dicebant, Christum, quando ad vnum solum ex objectis respondit negando, alterum, quod Samaritanus esset, tacitè confessum esse, sin autem ad litteralem sensum attendamus, Christus nequaquam confessus est se, quod exprobrabant ipsi iudæi, Samaritanum esse, id est, diuinæ legis transgressorem & contemptorem, qui potius hoc ipsum disertè negavit, cum ait, ego dæmonium non ha-

beo, sed glorifico patrem, qui in cælis est, idcirco autem dominus non iisdem verbis, quibus objectum erat, Samaritanum se esse negavit, quia iudæi existimare potuissent, ipsum loqui de Samaritano natione, sed sapientissimè Christus respondit talibus verbis, quibus secundum sensum, quo illi obijecerant, negaret se legis diuinæ contemptorem esse, vide, quæ docui *lib. 1. Th. Mor. Tract. 2. cap. 3. n. 3.*

CAPITVLVM VI.

Mandata.

PARAPHRASIS.

S. Gregorius I. ad Maximum Episcopum scribit, se mandata Dei meliùs implere, si ouera sua in gubernandis Ecclesiis suis cum fratribus seu Episcopis partiatur, ob eamque causam ipsum Maximum ut Vicarium Sedis Apostolicæ in cunctis Siciliae Ecclesiis constitutum esse, id verò priuilegium non Ecclesiæ eius concessum, sed personæ; quandoquidem ex præteritâ eius vitâ didicerit, quid de subsequente conuersatione præsumendum sit.

SYMMARIVM.

1. *Nunc Legati ad Prouincias destinantur, ut vices Papæ gerant, olim constituebantur Vicarij, & quidem plerumque perpetui.*
2. *Priuilegium aliud reale seu locale, aliud personale, quod cum persona extinguitur.*
3. *Ex anti acta vita & moribus coniectura & præsumptio fit de futuris.*

NOT. I. Cùm Papa omnium Ecclesiarum curam gerere debeat, uti docui *lib. 1. Th. Mor. Tract. 4. cap. 6. n. 8.* ideò Legatos ad prouincias destinat, qui vices Pontificis gerant. *cap. 1. de off. delegati.* olim autem Vicarij constituebantur, qui vices Sedis Apostolicæ in Regnis ac Prouinciis sustinebant, uti passim videre est in epistolis Gregorii I. et aliorum

eorum officium ac dignitas plerumque perpetua.

Not. II. Privilegium interdum conceditur loco seu dignitati, ita ut ad successores transeat, & dicitur privilegium reale aut locale, interdum verò conceditur personæ, ita ut cum eâ extinguatur, & dicitur privilegium personale, sicuti tradidi *lib. 1. Th. Mor. Tract. 4. cap. 23. n. 1.*

Not. III. Ex anteaetâ vitâ & moribus coniectura & præsumptio fit de futuris; si enim, ut in *Regula 8. in 6.* habetur: semel malus semper præsumitur esse malus, sequitur, quòd etiam semel bonus semper præsumendus sit bonus, donec de contrario constet, quia mutatio cum sit aliquid facti, non præsumitur, sed ostendi debet.

CAPITVLVM VII.

Quosdam.

PARAPHRASIS.

Idem S. Gregorius scribit ad Patritium & Venantium *lib. 7. Registri. epist. 123. alius 127.* quòd ipsi cum Africæ propinquiore sint, certius cognouerint, quomodo morbis ac peste deualetur.

SUMMARIVM.

1. Scire aliquis præsumitur, quæ in vicinia aguntur, modo communiter nota sint. Exemplis declaratur, ordinariè alleganti ignorantiam, circa communiter nota non credi, nisi eam probet.
2. Ignorantiam facti alieni alleganti non est deferendum ordinariè iuramentum in supplementum probationis.
3. Nisi præsumptio sit contra eum, qui ignorantiam prætendit.

NOT. Vnic. Scire aliquis præsumitur, quæ in viciniâ aguntur, dummodo ita agantur, ut communiter nota sint, sicut tradit *Gail l. 1. obser. 42. n. 2. Petrus Peckius in Reg. 47. in 6. n. 3.* simile est, si in loco publico edictum promulga-

tum sit, ordinariè alleganti ignorantiam eius, credendum non est, nisi eam ostendat; quia contra talem ignorantiam iuris præsumptio existit. *cap. 1. de postulat. pralat.* & videri potest *Innoc.* Aliud simile est, si successor malæ fidei possessionem sui antecessoris, quæ communiter nota erat, se ignorasse alleget, plerumque non auditur, ut tradit *Menoch. in arbitr. casu 117.*

Quærent hîc, num ignorantiam alleganti facti alieni, in supplementum probationis iudex iuramentum deferre debeat. *z.* Ordinariè non esse iuramentum deferendum; quia ignorantia ista præsumitur, donec scientia probetur. *cit. Reg. 47.* idque annotauit *Peckius ibi n. 8.*

Excipe, nisi sit præsumptio contra eum, qui ignorasse se dicit, ut in casu huius capituli, tunc verò iudex arbitrabitur, num alleganti ignorantiam, si spectatis circumstantiis personæ &c. aliquo modo verisimilis videatur, iuramentum deferre oporteat, eò, quòd in animo latens ignorantia aliter non probetur; an verò vehemens contra illum, qui allegat, præsumptio sit, vel de graui alterius præiudicio agatur, ita ut delationi iuramenti locus esse non debeat, quâ de re *Abbas & Felin. hîc. Menoch. & Peckius l. c.*

CAPITVLVM VIII.

Quanto.

PARAPHRASIS.

Idem Gregorius I. *lib. 1. Registri* scribit ad Victorem Episcopum non se dubitare, quin audierit de querelis Clericorum aduersus Paulinum Regensis Ecclesiæ Episcopum, quia latere eum in viciniâ non potuit, quòd ad ipsum è longinquo peruenit.

SUMMARIVM.

1. Quid & quotuplex sit indicium, Coniectura, Præsumptio.

2. Quid